

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 15.oktober, 2015

NOU 2015:8

Fremtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser

Vi viser til høringsbrev datert 17.juni 2015, og takker for muligheten til å komme med innspill til Ludvigsen-utvalgets utredning. Dersom departementet har spørsmål eller kommentarer til høringsuttalelsen, kan de rettes til generalsekretær Kari Solholm, på e-post: kari.solholm@fn.no, eller på telefon 22 86 84 02.

FN-sambandet jobber aktivt med å formidle informasjon om FN og internasjonale spørsmål i hele befolkningen. Vi har barn og ungdom som vår viktigste målgruppe. Vi har en bred tilstedeværelse i skolen gjennom våre seks distriktskontorer, og tilbyr digitale læringsressurser og undervisningsoppleg til alle klassetrinn. Temaer knyttet til globalisering og internasjonalt samarbeid med spesiell vekt på FNs hovedpilarer; fred og sikkerhet, utvikling, menneskerettigheter og klima er sentrale for oss. Hele vårt skoletilbud er knyttet opp mot læreplaner og kompetansemål.

FN-sambandet støtter Ludvigsen-utvalgets anbefaling om at bærekraftig utvikling skal være et av tre flerfaglige temaer som blir vektlagt i fremtidens skole. Det blir viktig at undervisning om bærekraftig utvikling tar utgangspunkt i en forståelse av begrepet som inkluderer både sosiale forhold, økonomi og klima og miljø.

FN-sambandet mener at utvalgets perspektiv på globalisering og globalt medborgerskap er både viktig og riktig for framtidens skole. Vi mener det vil legge et godt grunnlag for en fornyelse av læreplanene, som tar på alvor den virkeligheten elevene møter i dag og i fremtiden.

Det er i samspillet mellom realfag, samfunnsfag og praktisk-estetiske fag elevene får mulighet til å forstå kompleksiteten i de utfordringene verden står ovenfor. FN-sambandet mener at samfunnsfagene bør gis større tyngde og at undervisning om globale sammenhenger i større grad bør vektlegges.

I FAGOMRÅDER

I.1 MATEMATIKK, NATURFAG OG TEKNOLOGI

Utvalget argumenterer for at realfagene er sentrale for å finne løsninger på globale utfordringer som for eksempel global oppvarming. Dette er vi enige i, men vil legge til at det er svært viktig at flere fagområder tar opp i seg problemstillinger knytta til bærekraftig utvikling. Matematikk, naturfag og teknologi alene vil ikke gi elevene et godt nok grunnlag for å forstå utfordringene vi står ovenfor og hvordan vi kan løse dem. God kunnskap om menneskerettigheter, levekår, helse, arbeidsvilkår, rettferdighet og ansvarlighet er også nødvendig. Dette er temaer som bør gis større plass både i samfunnsfag og KRLE.

I.2 SAMFUNNSFAG OG ETIKKFAG

FN-sambandet mener at en styrking av fagområdene samfunns- og etikkfag må til dersom morgendagens elever skal være rustet til å delta i et globalt samfunns- og arbeidsliv. Samfunnsfaget spiller også en nøkkelrolle for å forstå det samspillet mellom sosiale forhold, økonomi og klima og miljø, som ligger til grunn for en bærekraftig utvikling. Elevene må få mulighet til å gå i dybden på temaer som fattigdom, klimakrise og sosial- og økonomisk ulikhet. I undervisningen om disse temaene må elevene bli aktive deltagere i undervisningen, skolen må gi dem erfaring med demokratiske prosesser og tro på egne bidrag.

Utvalget legger vekt på at bærekraftig utvikling har en forankring i naturfagene, men at undervisningen må knyttes til flere fag og spesielt samfunnsfagene. Vi mener at å styrke samfunnsfagene vil være et viktig og nødvendig grep.

I.3 PRAKTISKE OG ESTETISKE FAG

Praktiske- og estetiske fag gir elevene nyttig kompetanse i å finne kreative løsninger og på komplekse problemstillinger. Vi håper undervisning om bærekraftig utvikling får en tydelig plass også i disse fagene. Skal skolen lykkes med å utdanne samfunnsborgere som er i stand til å finne nye løsninger på komplekse problemer, må elevene få erfaring med kreative prosesser og oppleve den gleden og mestringsfølelsen det gir å skape noe nytt.

I.4 SAMHANDLINGSKOMPETANSE/DEMOKRATISK KOMPETANSE

Ludvigsen-utvalget viser til at demokratisk kompetanse også handler om å forstå og vise sosial ansvarlighet. FN-sambandet mener at for å oppøve denne kompetansen må elevene lære om menneskerettighetene, forstå demokratiske prinsipper og lære konfliktløsning. En fredeligere verden er avhengig av mennesker som evner å finne demokratiske løsninger og søker sameksistens fremfor konflikt. Undervisningen i skolen må gjøre elevene i stand til å ansvar for de valg de tar og forstå sammenhenger mellom det lokale og det globale, og egne valg..

2 FORNYELSE AV SKOLEFAGENE

2.1 FLERFAGLIGE TEMAER

Utvalget anbefaler flerfaglighet, noe vi mener er et godt og viktig grep. Vi synes de tre temaene som er valgt egner seg godt for undervisning i flere fag. FN-sambandet støtter utvalgets anbefaling om at bærekraftig utvikling skal være et prioritert tema for fremtidens skole. Det går en rød tråd fra Brundtlandkommisjonens rapport «Vår felles framtid» (1987) og fram til Ludvigsen-utvalgets prioritering av bærekraftig utvikling i fremtidens skole.

2.2 KLIMA, MILJØ OG BÆREKRAFTIG UTVIKLING

FN vedtok 28. september 2015, 17 nye mål som skal sikre verden en bærekraftig utvikling. FNs bærekraftsmål bygger på en utvida forståelse av bærekraftig utvikling som noe mer enn miljø og klima. Begrepet har også en sterk sosial og økonomisk dimensjon.

FN og medlemslandene har gjennom en årrekke påpekt at utdanning for bærekraftig utvikling må inn i skolen i alle land. FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling, 2005 – 2014, sendte et tydelig signal til medlemslandene om å ta dette på alvor. Norge fulgte opp initiativet med to strategier i løpet av tiårsperioden. Til tross for høye ambisjoner er det vår vurdering at det ser ut til å ha fått liten gjennomslagskraft i undervisningen. Det er derfor svært positivt at bærekraftig utvikling nå anbefales som et av tre flerfaglige temaer for framtidens skole.

Når bærekraftig utvikling belyses fra flere fagområder kommer sammenhengene mellom den sosiale- økonomiske- og klima-miljø dimensjonen frem og elevene får mulighet til å gå i dybden innenfor flere fag. De kan overføre kunnskap fra en sammenheng til en annen noe som gir økt forståelse og læring, samtidig som det motiverer til kritisk tenkning og kreativitet. Kombinert med variasjon i undervisningsmetoder gjør dette at elevene blir bedre rustet til å finne bærekraftige løsninger for fremtiden.

2.3 DET FLERKULTURELLE SAMFUNNET

Den flyktnings situasjonen vi ser i dag viser tydelig hvor viktig flerkulturell kompetanse blir i årene som kommer. Med økt migrasjon er det viktig å gi elevene kompetanse for å mestre endringene som følge av dette i det norske samfunnet. Samfunnskunnskap og historie vil være helt sentrale fag i undervisning om disse temaene. Forståelse for begrepet mangfold og hva det er og innebærer, må komme inn så tidlig som mulig i skolen. Menneskerettigheter og FNs arbeid mot rasisme er viktige innfallsvinkler i arbeidet med det flerkulturelle samfunnet.

3 SAMMENFATNING

Det er positivt at bærekraftig utvikling og et globalt perspektiv er så tydelig vektlagt i utredningen. Det håper vi også blir prioritert i oppfølgingen, og i arbeidet med nye læreplaner. For FN-sambandet er det som sagt svært viktig at undervisningen om bærekraftig utvikling tar utgangspunkt i en forståelse av begrepet som inkluderer både sosiale forhold, økonomi og klima og miljø. Samfunnsfagene er spesielt viktige for å formidle de sosiale og økonomiske dimensjonene av bærekraftig utvikling. Samspillet mellom fagområdene matematikk, naturfag og teknologi på den ene siden og samfunnsfag og etikkfag på den andre, blir sentrale for at elvene skal forstå de globale utfordringene og engasjere seg for gode bærekraftige løsninger.

I høst vedtok FN 17 mål for å sikre verden en bærekraftig utvikling. Et av målene 4.7 gjelder utdanning for bærekraftig utvikling *“by 2030 ensure all learners acquire knowledge and skills needed to promote sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship, and appreciation of cultural diversity and of culture`s contribution to sustainable development.”*

Alle verdens land også Norge har forpliktet seg til å følge opp målene med nasjonale handlingsplaner. Ludvigsen-utvalgets anbefaling om å gjøre bærekraftig utvikling til et sentralt flerfaglig tema i framtidens skole, vil bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser når det gjelder FNs bærekraftsmål.

Med vennlig hilsen
FN-sambandet

Kari Solholm
Generalsekretær, FN-sambandet